Lieta Nr. 1A68046519
Nr. 1A-0013-21/19
ECLI:LV:RPPT:2021:0406.1A68046519.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 6. aprīlī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnese S.Groza,
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. A/ aizstāvja sūdzību par Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka p.i. 2019. gada 14. novembra lēmumu Nr. /numurs/.

Aprakstošā daļa

2019. gada 4. oktobrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums /numurs/ par Jūrmalas pilsētas domes 2017. gada 12. janvāra saistošo noteikumu Nr. 1 „Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā" (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 1), redakcijā līdz 2019. gada 9. decembrim, 5. punkta prasību neievērošanu, proti, par to, ka /pers. A/ turējumā esošais transportlīdzeklis /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – Transportlīdzeklis) 2019. gada 18. jūlijā plkst. 11.00 iebrauca īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā (turpmāk arī – Jūrmala) Valtera prospekta dzelzceļa pārbrauktuves satiksmes mezglā, neiegādājoties caurlaidi, par ko uzlikts naudas sods 50 EUR apmērā.

Šo lēmumu /pers. A/ (turpmāk arī – Sūdzības iesniedzējs) aizstāvis pārsūdzēja un ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka p.i. (turpmāk arī – Iestāde) 2019. gada 14.novembra lēmumu Nr. /numurs/ (turpmāk – Lēmums) tas atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīts, ka, pamatojoties uz 2019. gada 16. augustā saņemto fotofiksācijas izdruku no Jūrmalas pilsētas iebraukšanas nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas Qliksense aplikācijas „Notikumu kontrole", 2019. gada 19. augustā uzsākta administratīvā lietvedība par to, ka ar Sūdzības iesniedzēja turējumā esošo Transportlīdzekli 2019. gada 18. jūlijā plkst. 11.00 iebraukts Jūrmalas pilsētas īpaša režīma zonā, neiegādājoties caurlaidi.

2019. gada 23. augustā pašvaldības policijas iestāde pasta sūtījumā nosūtīja Sūdzības iesniedzējam izsaukumu ierasties pašvaldības policijā 2019. gada 4. oktobrī plkst.10.00. Norādītajā laikā Sūdzības iesniedzējs pašvaldības iestādē neieradās un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 248.[1] pantu pašvaldības policijas iestādes amatpersona 2019.gada 4. oktobrī izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un pieņēma administratīvā pārkāpuma protokolu-lēmumu /numurs/ par Saistošie noteikumu Nr. 1 5. punkta prasību neievērošanu, uzliekot naudas sodu 50 EUR apmērā, kas 2019. gada 8. oktobrī nosūtīts Sūdzības iesniedzējam uz deklarēto dzīvesvietas adresi.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta ceturto daļu, 243. panta pirmo daļu, 243.[1] , 244., 272. pantu, 286. panta pirmo un otro daļu, 246. panta pirmo daļu, 205. panta pirmās daļas 3. punktu, 260. panta otro daļu, Saistošo noteikumu Nr. 1 5., 20., 21., 48. un 49. punktu un 8.2. apakšpunktu, Lēmumā norādīts, ka, iebraucot Jūrmalā, ir izvietotas informatīvas ceļa zīmes par Saistošo noteikumu Nr. 1 prasību ievērošanu. Iebraucot Jūrmalā, saskaņā ar šo noteikumu 5. punktu un 8.2. apakšpunktu ir uzstādītas videotehniskās kontroles ierīces, kas fiksē transportlīdzekļu iebraukšanu Jūrmalā. Sistēma apstrādā un uzkrāj ar fotokamerām fiksēto transportlīdzekļu datus un atlasa tos transportlīdzekļus, kas iebraukuši Jūrmalā, nesaņemot caurlaidi, kas turpmāk nepieciešama transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalā kontrolei un Saistošo noteikumu Nr. 1 pārkāpšanas gadījumā – administratīvo sodu piemērošanai. Saņemot fotofiksācijas, kas norāda uz šo noteikumu pārkāpšanu, pašvaldības policijas iestāde veic to izdruku. Fotofiksācijās skaidri attēlots transportlīdzeklis un tā valsts reģistrācijas numurs, kā arī tās satur ziņas par iebraukšanas Jūrmalā datumu un laiku, un to, kāda fotokamera fiksējusi transportlīdzekli, atspoguļojot to ar GPS koordinātēm.

Lietā ir pamatoti sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums, jo Transportlīdzeklis neatbilst Saistošo noteikumu Nr. 1 20. un 21. punkta izņēmuma kritērijiem.

Izvērtējot Sūdzības iesniedzēja sniegtos paskaidrojumus un lietā iegūtās ziņas, konstatēts, ka lietā konstatētā pārkāpuma izdarīšanas dienā Transportlīdzeklim nebija iegādāta caurlaide atbilstoši Saistošo noteikumu Nr. 1 prasībām.

Lēmumā konstatēts, ka, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ir ievēroti Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37., 238.[1] pantā noteiktie procesuālie termiņi. Minētais arguments pamatots ar atsauci uz Rīgas apgabaltiesas 2018. gada 8. jūnija spriedumu lietā Nr. 104AA-0160-18/9.

Lēmumā, atsaucoties uz Saistošo noteikumu Nr. 1 regulējumu, tostarp šo noteikumu 7.punkta regulējumu, norādīts, ka, iebraucot Jūrmalā, ir izvietotas informatīvas ceļa zīmes par iebraukšanas maksu. Transportlīdzekļa vadītājs varēja zināt un tam vajadzēja zināt par Jūrmalas pilsētas īpašajā zonā noteikto iebraukšanas kārtību, tomēr šī kārtība netika ievērota. Turklāt Sūdzības iesniedzējam bija arī zināms par to, ka tika noraidīts viņa 2019. gada aprīlī iesniegtais pieteikums par caurlaides izsniegšanu.

Lēmumā norādīts, ka, lai informētu transportlīdzekļu vadītājus, pirms iebrauktuvēm Jūrmalas īpašā režīma zonā, tostarp pie Valtera prospekta dzelzceļa pārbrauktuves satiksmes mezglā, ir izvietotas attiecīgas zīmes. Katru reizi, kad transportlīdzekļa vadītājs iebrauc Jūrmalas īpašajā zonā, viņš preventīvi tiek brīdināts par nepieciešamību iegādāties caurlaidi, veicot nodevas samaksu. Papildus norādāms, ka nodevas samaksas veikšana, iebraucot Jūrmalā, nav jaunievesta kārtība un noteikta jau ilgstošu laiku.

Līdz ar to aizstāvja iebildumi, ka caurlaižu iegādes aparātu neesamība Valtera prospekta dzelzceļa pārbrauktuves satiksmes mezglā Jūrmalā, ir Jūrmalas pilsētas domes kā publisko tiesību subjekta rīcība, kuras rezultātā tiek veidota mākslīga situācija, ka autovadītāji, neapzinoties savas rīcības prettiesiskumu, vairākkārt pārkāpj noteikumus, ir nepamatoti.

Saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr. 24.1. apakšpunktu dienas caurlaide ir derīga iebraukšanai Jūrmalā attiecīgajā dienā no plkst. 00.00 līdz 23.59. Ja nodevas samaksa veikta pēc plkst. 00.00, uzskatāms, ka nodeva samaksāta un caurlaide saņemta par attiecīgo dienu.

Saistošo noteikumu Nr. 1 17. punktā ir noteikti vairāki nodevas samaksas veidi, līdz ar to Sūdzības iesniedzējam bija pienākums izvēlēties sev izdevīgāko un ērtāko caurlaides apmaksas veidu, tomēr Sūdzības iesniedzējs to nav izdarījis un nav iegādājies caurlaidi par iebraukšanu Jūrmalā 2019. gada 18. jūlijā. Līdz ar to Sūdzības iesniedzējs ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta prasību neievērošanu.

Attiecībā par Sūdzības iesniedzēja aizstāvja izteikto lūgumu izsniegt un pievienot lietai ziņas par Transportlīdzekļa iebraukšanas reizēm Jūrmalā 2019. gadā, Lēmumā norādīts, ka lietā nav strīds par tām iebraukšanas reizēm Jūrmalā, kad Transportlīdzeklim caurlaide tika iegādāta. Konkrētā administratīvā pārkāpuma lietvedība ir ierosināta par to, ka ar Transportlīdzekli 2019.gada 18.jūlijā tika iebraukts Jūrmalā, neveicot nodevas samaksu.

Par Saistošo noteikumu Nr. 1 pārkāpumu ir paredzēts viens, konstants soda veids – naudas sods 50 EUR. Lietā nav konstatējami atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi. Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pakāpumu kodeksa 7., 9., 10., 11., 22. panta regulējumu, secināms, ka Sūdzības iesniedzēja turējumā esošais Transportlīdzeklis iebrauca Jūrmalā, neiegādājās caurlaidi, ko pierāda lietā gūtie pierādījumi. Administratīvai sods ir piemērots pamatoti un Sūdzības iesniedzējs ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības. Piemērotais sods ir samērīgs un atbilst soda mērķim.

Par Lēmumu Sūdzības iesniedzēja aizstāvis iesniedzis sūdzību un lūdz Lēmumu atcelt un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

Sūdzībā norādīts, ka lietā nepastāv strīds par to, ka administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā norādītajā laikā un vietā ar Sūdzības iesniedzēja turējumā esošu Transportlīdzekli tika iebraukts Jūrmalas īpašā režīma zonā. Sūdzībā, atsaucoties uz Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punktu, Satversmes tiesas 2014. gada 9. janvāra spriedumu lietā Nr. 2013-08-01, 2003. gada 4. februāra spriedumu lietā Nr. 2002-06-01, Augstākas tiesas 2015. gada 17. septembra spriedumu lietā Nr. SKC-127/2015, 2014. gada 25. februāra spriedumu lietā Nr. SKC-111/2014, 2013. gada 10. maija spriedumu lietā Nr. SKC-218/2013, norādīts, ka Iestāde nav sniegusi vērtējumu Sūdzības iesniedzēja norādītajiem argumentiem par to, ka Valtera un/vai Dārzu ielas iebrauktuves Jūrmalas pilsētā nav aprīkotas ar caurlaides apmaksas aparātiem. Tieši apmaksas aparātu neesamība iebraukšanas punktos ir galvenais cēlonis pārkāpuma izdarīšanai, nevis normatīvo aktu nezināšana vai personas apzināta, prettiesiska rīcība. Iestāde ir atteikusies apmierināt aizstāvības lūgumus, norādot, ka par to strīds nepastāv, kaut arī no šiem pierādījumiem (zināms par 2019. gada iebraukšanu Jūrmalā) var gūt priekšstatu par to, ka Sūdzības iesniedzējs ievēro Saistošo noteikumu Nr. 1 prasības, iebraucot Jūrmalā caur Priedaines un/vai Vaivaru iebraukšanas punktiem, kas ir aprīkoti ar apmaksas aparātiem. Lēmumā ietvertā norāde, atsaucoties uz Saistošo noteikumu Nr. 1 17.1.-17.5. apakšpunktu regulējumu par caurlaides elektroniskas iegādes iespējām, neatbilst faktiskajai situācijai. Proti, ne katram vadītājam ir iespēja izmantot telefona interneta pieslēgumu, savukārt caurlaižu iegāde Jūrmalas pašvaldības iestādēs ir iespējama tikai tad, ja šķērso Jūrmalas teritoriju. Turklāt vadītājam ir jāmeklē vietas, kur iegādāties caurlaidi, kas neatbilst labas pārvaldības principam. Ar internetvietnes www.google.lv/maps fotoattēliem ir nodibināts, ka iebraukšanas punktos Valtera prospektā un/vai Dārzu ielā Jūrmalā nav norādīta informācija par caurlaides apmaksas iespējām.

Sūdzībā, atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 12. decembra spriedumu lietā Nr. SKA-538/2012, norādīts, ka nav pamatota Lēmumā ietvertā atsauce par procesuālo dokumentu paziņošanas prezumpciju, jo Sūdzības iesniedzējs nedzīvo deklarētajā dzīvesvietā. Sūdzības iesniedzējs tikai nejauši 2019. gada 16. oktobrī apmeklēja savu deklarēto dzīvesvietu un pastkastītē atrada vairākus sūtījumus, tostarp lietā sastādīto administratīvā pārkāpuma protokolu-lēmumu. Līdz ar to arī tikai šajā brīdī saņēma arī pavēsti ar uzaicinājumu ierasties uz lietas izskatīšanu. Faktu, ka Sūdzības iesniedzēja faktiskā dzīvesvieta ir citā vietā (adrese), tiesai var apliecināt liecinieki.

Sūdzībā, atsaucoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37., 238.[1] pantu, Rīgas apgabaltiesas 2018. gada 8. jūnija spriedumu lietā Nr. 104AA-0160-18/9, norādīts, ka aizstāvība nepiekrīt Lēmumā norādītajam par administratīvās lietvedības termiņu ievērošanu lietā.

Ņemot vērā minētos apstākļus un argumentus, sūdzībā lūgts atcelt Lēmumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu, kā arī lūgts izprasīt informāciju no Jūrmalas pilsētas iebraukšanas nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas par skaidras naudas un/vai citiem norēķinu veidiem veikto samaksu par Transportlīdzekļa iebraukšanu Jūrmalā 2019. gada jūlijā, tostarp informāciju par to, cik reizes 2019. gadā, iebraucot Jūrmalā ar Transportlīdzekli caur Priedaines un/vai Vaivaru iebraukšanas punktiem, nav veikta caurlaides iegāde, kā arī uzaicināt lieciniekus, kuri var sniegt informāciju par Sūdzības iesniedzēja faktisko dzīvesvietu, proti, ka tā nesakrīt ar deklarēto dzīvesvietu, kur tika sūtīti pašvaldības policijas iestādes paziņojumi.

Lietā atrodas sekojoši dokumenti/pierādījumi: administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums, fotoattēli, ziņojums, iesniegums, Transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas organizatoriskie un lietošanas noteikumi (kopija), izdrukas no reģistriem, pilnvara, pavēste (kopija), informatīvie materiāli (paziņojumi).

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus, secina, ka sūdzība ir noraidāma.

2019. gada 4. oktobrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums /numurs/ par Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta prasību neievērošanu, proti, par to, ka ar Sūdzības iesniedzēja turējumā esošo Transportlīdzekli 2019. gada 18. jūlijā plkst. 11.00 tika iebraukts īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā Valtera prospekta dzelzceļa pārbrauktuves satiksmes mezglā, neiegādājoties caurlaidi, par ko Sūdzības iesniedzējai par konstatēto pārkāpumu uzlikts naudas sods 50 EUR apmērā.

Ar Iestādes 2019. gada 14. novembra lēmumu Nr. /numurs/ šis lēmums atstāts negrozīts.

Atbilstoši Administratīvās atbildības likuma (stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā) Pārejas noteikumu 2. punktam, procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā.

Konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā tiesvedība ierosināta saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa regulējumu, līdz ar to tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, piemēro šī kodeksa normas.

Tiesa atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[1 3] panta trešajai daļai pievienojas Lēmumā norādītajiem apstākļiem par pārkāpumu konstatēšanu.

Saistošo noteikumu Nr. 1 izdoti arī saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 43. panta pirmās daļas 13. punktu, kas noteic, ka pašvaldība (dome) ir tiesīga izdot saistošus noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, par likumos un Ministru kabineta noteikumos paredzētiem jautājumiem, kas nav atsevišķi regulēti.

Likuma „Par pašvaldībām" 14. panta trešā daļa noteic, ka pašvaldībām savu funkciju izpildes nodrošināšanai likumā noteiktajos gadījumos ir tiesības izdot saistošos noteikumus. Saskaņā ar minētā likuma 14. panta pirmās daļas 3. punktu pašvaldībām, pildot savas funkcijas, likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības ieviest vietējās nodevas un noteikt to apmēru, kā arī atbilstoši minētā likuma 14. panta otrās daļas 1., 4. punktam pašvaldībām ir noteikts pienākums savu funkciju izpildei izstrādāt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un teritorijas plānojumu, nodrošināt teritorijas attīstības programmas realizāciju, iekasēt nodokļus un nodevas.

Tādējādi likumdevējs ir piešķīris pašvaldībām tiesības izdot ārējos normatīvos aktus – saistošos noteikumus, lai nodrošinātu likuma „Par pašvaldībām" minētās autonomās funkcijas izpildi. Pašvaldības autonomā funkcija ir gādāt par savas administratīvās teritorijas attīstību, infrastruktūras,

kultūrvēsturisko un aizsargājamo teritoriju/zonu saglabāšanu un aizsardzību.

Saistošie noteikumi Nr. 1 noteic kārtību, kādā personas var iebraukt ar autotransporta līdzekļiem [..] Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zonā.

Saistošo noteikumu Nr. 1 2. punktā noteikts, ka šo noteikumu mērķis ir ierobežot tranzīta satiksmi caur Jūrmalas pilsētas teritoriju un veicināt videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu. No nodevas samaksas iekasētie līdzekļi tiek izlietoti tūrisma un kūrorta attīstībai labvēlīgas vides radīšanai, vides aizsardzībai, kultūrpieminekļu aizsardzībai, kā arī sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai.

Tādējādi minētie pašvaldības noteikumi ir izdoti atbilstoši normatīvo aktu regulējumam, kas noteic likumdevēja deleģējumu pašvaldībām pieņemt noteikumus, kas attiecas uz pašvaldības administratīvajā teritorijā esošās infrastruktūras, kultūrvēsturisko un aizsargājamo teritoriju/zonu saglabāšanu un aizsardzību, paredzot administratīvo atbildību un sodu par šo noteikumu pārkāpšanu.

Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punktā noteikts, ka laika periodā no kalendārā gada 1. aprīļa līdz 30. septembrim transportlīdzekļiem atļauts iebraukt īpaša režīma zonā Jūrmalā pēc caurlaides saņemšanas [..]. Minēto noteikumu 6. punktā noteikts, ka šajos noteikumos noteiktajos gadījumos caurlaidi izsniedz pēc nodevas samaksas.

Ar lietā gūtajiem pierādījumiem, tostarp ar transportlīdzekļu kontroles informācijas sistēmas (turpmāk arī – Informācijas sistēma) fiksētajiem notikuma fotoattēliem ir pierādīts, ka administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā laikā un vietā, kur ir noteikta Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zona un iebraukšana tajā ir noteikta ar caurlaidēm, tostarp veicot nodevas samaksu, Transportlīdzeklis iebrauca šajā zonā bez attiecīgas caurlaides, tādējādi pārkāpjot Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta prasības.

Lietā nav konstatējamas pamatotas ziņas, kas liktu apšaubīt protokolā fiksētos apstākļus.

Saistošo noteikumu Nr. 1 6., 7., 8., 9. punktā noteikts, ka informācija par Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zonā iebraukušajiem transportlīdzekļiem tiek uzskaitīta, sistematizēta, pārbaudīta un kontrolēta, izmantojot transportlīdzekļu kontroles informācijas sistēmu.

Lietā ar tehniskiem līdzekļiem fiksētas ziņas ir pieļaujami, procesuāli nostiprināti un ticami pierādījumi atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. panta pirmajai daļai un 243.[1] panta regulējumam.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta pirmajā daļā noteikts, ka, saņemot ziņas, kuras norāda uz iespējamu administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, [..] triju darba dienu laikā pieņem lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu vai par atteikšanos uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību, vai par materiālu pārsūtīšanu pēc piekritības. Lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu var pieņemt, arī sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu vai fiksējot to rezolūcijas veidā uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

Administratīvā pārkāpuma lietvedība uzsākta, saņemot ziņas par pārkāpumu, kas norādītas pašvaldības policijas darbinieces 2019. gada 16. augusta ziņojumā, klātpievienojot Informācijas sistēmas izdrukas un fotofiksācijas. Saņemot šīs ziņas, uzreiz, ievērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta pirmajā daļā noteikto trīs dienu termiņu, 2019. gada 19. augustā rezolūcijas veidā pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu par konstatēto pārkāpumu.

Līdz ar administratīvā pārkāpuma lietvedība ir uzsākta, ievērojot minētā kodeksa 238.[1] panta prasības.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37. pantam administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanas termiņš – seši mēneši – ir aprēķināms no iespējamā pārkāpuma fiksēšanas brīža līdz administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanas brīdim.

Lietā administratīvā pārkāpuma lietvedība uzsākta 2019. gada 19. augustā, pieņemot lēmumu rezolūcijas veidā un ievērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37. panta pirmajā daļā noteikto sešu mēnešu termiņu no pārkāpuma izdarīšanas brīža (pārkāpums noticis 2019. gada 18. jūlijā). Sekojoši 2019. gada 4. oktobrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums, ievērojot minētā kodeksa 37. panta ceturtajā daļā noteikto deviņu mēnešu termiņu. Par lietas izskatīšanu Sūdzības iesniedzējam paziņots, nosūtot 2019. gada 23.augustā uzaicinājumu ierasties uz lietas izskatīšanu 2019. gada 4. oktobrī plkst. 10.00.

Apstāklis, ka Informatīvajā sistēmā fiksētās ziņas tiek sistematizētas, apstrādātas un saņemtas Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37. panta pirmajā daļā noteiktajā administratīvās lietvedības uzsākšanas termiņā (seši mēneši), nav pretrunā ar administratīvās lietvedības procesuālo kārtību. Prezumējams, ka likumdevējs, nosakot minētā kodeksa 37. pantā ietverto termiņu regulējumu, ir izvērtējis šo termiņa pieļaujamību un uzskatījis tos par samērīgiem un saprātīgiem administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanai.

Līdz ar to lietā ir ievēroti administratīvā pārkāpuma lietvedības procesuālie termiņi atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 237., 238.[1] un 37. pantam.

Lietā konstatējams, ka uzaicinājums (pavēste) ierasties pašvaldības policijas iestādē un sekojoši arī administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Sūdzības iesniedzējam nosūtīti uz deklarēto dzīvesvietas adresi.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta astotajā daļā noteikts, ka dzīvesvieta šā kodeksa izpratnē ir personas deklarētā dzīvesvieta, bet, ja personai nav deklarētās dzīvesvietas,– tās norādītā adrese.

Paziņošanas likuma 4. panta pirmajā daļā noteikts, ka fiziskajai personai dokumentu paziņo uz deklarētās dzīvesvietas adresi vai deklarācijā norādīto papildu adresi. Dokumentu var paziņot uz citu adresi gadījumā, ja adresāts norādījis uz objektīviem apstākļiem, kādēļ tas nepieciešams. Adresātam ir pienākums būt sasniedzamam norādītajā adresē.

Saskaņā ar Paziņošanas likuma 8. panta otro un trešo daļu dokuments, kas paziņots kā vienkāršs pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu astotajā dienā no dienas, kad tas iestādē reģistrēts kā nosūtāmais dokuments. Dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Līdz ar to konstatējams, ka Sūdzības iesniedzējam uz deklarēto dzīvesvietu pa pastu nosūtītie procesuālie dokumenti ir uzskatāmi par paziņotiem atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] , 248.[1], 276. pantam un Paziņošanas likuma 4., 8. pantam.

Apstāklis, ka Sūdzības iesniedzējs pastāvīgi neuzturas deklarētajā dzīvesvietā, neizslēdz procesuālo dokumentu paziņošanas prezumpciju, jo atbilstoši minētā kodeksa 238.[1] panta astotajai daļai, Paziņošanas likuma 4., 8. pantam, Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.pantam deklarētā dzīvesvieta ir jebkura personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta (ar adresi), [..] kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību, savukārt dzīvesvietas maiņas gadījumā attiecīgās personas pienākums ir mēneša laikā, kopš tā pastāvīgi dzīvo jaunajā dzīvesvietā, deklarēt to dzīvesvietas deklarēšanas iestādē (minētā likuma 4. pants).

Gadījumā, ja persona pati nav pienācīgi izpildījusi savu pienākumu deklarēt savu patieso dzīvesvietu un nav nodrošinājusi, ka attiecībās ar valsti ir sasniedzama, sūtījumu nesaņemšana nav uzskatāma par tādu „ticamu iemeslu", kas ļauj atspēkot administratīvā akta paziņošanas prezumpciju *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007. gada 29. janvāra lēmumu lietā Nr. SKA–64/2007, lieta Nr. ?7017406/11. Pieejams: http://at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs)*.

Līdz ar to nav izšķirošas nozīmes sūdzībā pieteiktajam lūgumam tiesvedības procesā uzklausīt lieciniekus, kuri var apliecināt, ka Sūdzības iesniedzējs ir uzturējies ārpus deklarētās dzīvesvietas.

Šie apstākļi, neatkarīgi no tā, vai persona ir uzturējusies arī citā dzīvesvietā ārpus deklarētās dzīvesvietas, neizslēdz normatīvajos aktos noteikto kārtību, kāda administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros tiek nosūtīta/paziņota ar administratīvo lietvedību saistīta informācija, dokumenti un nolēmumi.

Administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā ir ievērotas Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 248.[1], 276. panta un Paziņošanas likuma 4., 8. panta prasības par procesuālo dokumentu paziņošanu.

Līdz ar to, ņemot vērā to, ka Sūdzības iesniedzējs neieradās uz lietas izskatīšanu sakarā ar nosūtīto uzaicinājumu (pavēsti), administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums pamatoti sastādīts bez Sūdzības iesniedzēja klātbūtnes atbilstoši minētā kodeksa 248.[1], 270., 271. pantam, sekojoši to nosūtot pa pastu Sūdzības iesniedzējam uz deklarēto dzīvesvietas adresi, ko apliecina VAS "Latvijas Pasts" reģistrēto sūtījumu saraksts.

Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punktā noteikts, ka laika periodā no kalendārā gada 1.aprīļa līdz 30.septembrim transportlīdzekļiem atļauts iebraukt īpaša režīma zonā Jūrmalā, ja iebraukšanas dienā saņemta caurlaide [..]. Atbilstoši minēto noteikumu 13.1. apakšpunktam vienai dienai bez iebraukšanas reižu ierobežojuma nodeva ir 2,00 *euro*.

Minēto noteikumu 24.1. apakšpunktā noteikts, ka dienas caurlaidi izsniedz pēc šo noteikumu 13.1.apakšspunktā noteiktās nodevas samaksas, tā derīga iebraukšanai īpaša režīma zonā Jūrmalā attiecīgajā dienā no 00.00 līdz 23.59. Ja nodevas samaksa veikta pēc plkst. 00.00, uzskata, ka nodeva samaksāta un caurlaide saņemta par attiecīgo dienu.

No minētajām tiesību normām izriet, ka nodevas samaksa par iebraukšanu Jūrmalas īpašā režīma zonā ir jāveic iebraukšanas dienā līdz plkst. 23.59, proti, minētie noteikumi nenoteic tūlītēju nodevas samaksas veikšanu, kas, savukārt, dod iespēju autovadītājam izvēlēties sev izdevīgāku un ērtāku veidu atbilstoši Saistošo noteikumu 17. punktā noteiktajam, lai veiktu nodevas samaksu, proti, nodevas samaksu var veikt ar maksājumu pakalpojumu sniedzēja starpniecību (apmaksa var tikt veikta ar mobilās aplikācijas Mobilly starpniecību); veicot tiešsaistes maksājumus; dienas caurlaides apmaksas aparātā; skaidrā naudā vai ar maksājumu karti maksājumu karšu pieņemšanas terminālī Jūrmalas pilsētas domē; ar maksājumu karti maksājumu karšu pieņemšanas terminālī Jūrmalas pilsētas domes struktūrvienībās. Turklāt šie noteikumi paredz, ja nodevas samaksa veikta pēc plkst. 00.00, uzskata, ka nodeva samaksāta un caurlaide saņemta par attiecīgo dienu.

Līdz ar to konkrētajā gadījumā, kaut arī, iebraucot Jūrmalā, Valtera prospekta dzelzceļa pārbrauktuves satiksmes mezglā, nav izvietotas nodevas samaksas iekasēšanas iekārtas, tas neierobežo autovadītāja iespēju veikt šo samaksu Saistošo noteikumu Nr. 1 5. un 17. punktā noteiktajā kārtībā, ko Sūdzības iesniedzējs nebija izpildījis.

No lietā gūtajiem pierādījumiem un aizstāvības sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka Valtera prospekta dzelzceļa pārbrauktuves satiksmes mezglā ir izvietotas informatīvās zīmes, kas norāda, ka, iebraucot Jūrmalā, sākas maksas zona, proti, autovadītājs tiek informēts par Jūrmalas īpašā režīma zonu, proti, ka iebraukšana tajā ir atļauta, veicot nodevas samaksu. Ja autovadītājs, apzinoties šajā zonā noteikto regulējumu, iebrauc Jūrmalā, tad viņam ir pienākums veikt nodevas samaksu. Šāda informācija ir pieejama pašvaldības mājas lapā www.jurmala.lv, kā arī izmantojot mobilo aplikāciju Mobilly, kas ir pieejama https://mobilly.lv/iebrauksana-jurmala/, kur ir izskaidroti gan veidi, gan kārtība, kā var veikt samaksu par dienas caurlaides iegādāšanos.

Līdz ar to sūdzībā ietvertā norāde, ka, iebraucot Jūrmalā, Valtera prospekta dzelzceļa pārbrauktuves satiksmes mezglā, nav izvietotas nodevas samaksas iekasēšanas iekārtas, neatbrīvo no Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punktā noteiktā autovadītāja pienākuma – veikt nodevas samaksu, iebraucot Jūrmalas īpašā režīma zonā.

No lietā sniegtajiem aizstāvības paskaidrojumiem izriet, ka Sūdzības iesniedzējam ir zināms, ka, iebraucot Jūrmalā, noteiktā laika periodā ir jāveic nodevas samaksa. Proti, no sūdzības izriet, ka Sūdzības iesniedzējs ir vairākkārt iebraucis Jūrmalā caur Priedaines un/vai Vaivaru kontrolpunktu, kad ir veikta nodevas samaksa. Tātad Sūdzības iesniedzējs zināja un viņam vajadzēja zināt, ka Jūrmalas īpašā režīma zonā laikā no kalendārā gada 1.aprīļa līdz 30. septembrim transportlīdzekļiem atļauts iebraukt, veicot nodevas samaksu.

Ņemot vērā minētos argumentus un izvērtējot lietā gūtos pierādījumus kopumā, secināms, ka Sūdzības iesniedzējs ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības atbilstoši Saistošo noteikumu Nr. 5. un 49. punkta regulējumam, un administratīvais sods ir piemērots atbilstoši šo normu regulējumam.

Saistošajos noteikumos Nr. 1 noteiktā kārtība ir vienlīdz saistoša un attiecināma uz visām personām, kuras iebrauc Jūrmalas pilsētas administratīvajā zonā ar transportlīdzekļiem, izņemot šo noteikumu 20., 21. punktā noteiktajos gadījumos, kas neattiecas uz lietā konstatētajiem apstākļiem.

Sūdzības iesniedzējam nevarēja pastāvēt tiesiska paļāvība, ka, iebraucot ar Transportlīdzekli Jūrmalas īpašā režīma zonā un neizpildot pašvaldības saistošo noteikumu prasības, netiks fiksēts pārkāpums un netiks noteikta atbildība par šo noteikumu neievērošanu.

Likuma (normatīvo aktu) ievērošanas princips ietver prasības ievērot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Lai normatīvajos aktos noteiktajam regulējumam pakļauta darbība (iebraukšana pilsētas administratīvās teritorijas īpašā zonā, kuras regulējumu noteic pašvaldības izdoti noteikumi) atbilstu likuma (normatīvo aktu) ievērošanas principam un būtu tiesiska, ir jāievēro šo noteikumu prasības un to priekšraksti, kas konkrētajā gadījumā attiecas uz caurlaides saņemšanu. Tikai tādos gadījumos, ja ir izpildītas normatīvo aktu prasības, pastāv personas tiesiska paļāvība un ar to saistīti aizsardzības instrumenti, kas ir ietverti Saistoši noteikumu Nr. 1 regulējumā, tostarp šo noteikumu 14. punktā noteiktais par iebraukšanu pilsētas īpašajā zonā ar caurlaidi, kas noteic nodevas samaksas atvieglojumus.

Par lietā konstatētiem pārkāpumiem Saistošo noteikumu Nr. 1 49. punktā ir paredzēts naudas sods 50 *euro*.

Administratīvais sods ietver sevī leģitīmus mērķus tā piemērošanā, proti, mērķi, kas tieši vērsts uz pārkāpēju – ieaudzināt apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību, kā arī mērķi aizsargāt valsts un sabiedrības intereses, personiskās tiesības un brīvības, kā arī nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus (sk. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1. pantu).

Pārkāpums ir saistīts ar iebraukšanu Jūrmalas pilsētas īpaša režīma zonā bez caurlaides.

Sūdzības iesniedzējs varēja zināt un viņam vajadzēja zināt par Jūrmalas pilsētas īpašajā zonā noteikto iebraukšanas kārtību, tomēr šī kārtība netika ievērota. Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zonā ir noteikta vienota transportlīdzekļu kustības organizācija, kas vienlīdz attiecas uz visiem transportlīdzekļiem, kas iebrauc šajā zonā.

Nodevas samaksas veikšana, iebraucot Jūrmalas īpašā režīma zonā, nav jaunieviesta kārtība un ir noteikta jau ilgstošu laiku. Informācija par šo kārtību ir norādīta gan iebraucot Jūrmalas pilsētā, gan Jūrmalas pilsētas pašvaldības mājas lapā www.jurmala.lv.

Samērīguma princips attiecināms uz tādiem apstākļiem, lai labums, ko iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti personai, ir lielāks nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojums.

Lai konstatētu, vai samērīguma princips ir ievērots, jāpastāv sekojošiem kritērijiem: izraudzītie līdzekļi ir noteikti ar likumu/normatīvo aktu un tiem ir leģitīms mērķis, jānoskaidro, vai piemērojamais līdzeklis atbilst samērīguma principam, kas fokusējas uz indivīda un sabiedrības interešu savstarpējo samērošanu.

Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punktā ietverta prasība noteiktā periodā veikt iebraukšanas nodevas samaksa, iegādājoties caurlaidi, ir noteikta normatīvajā aktā – pašvaldības saistošajos noteikumos un tam ir leģitīms mērķis, proti, šo noteikumu mērķis ir mazināt satiksmi caur Jūrmalas pilsētas teritoriju, kurā atrodas daudzi kultūrvēsturiski pieminekļi, kurortoloģijas objekti, un veicināt videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu, nodrošinot

tūrisma, kūrorta, infrastruktūras attīstību.

Iebraucot Jūrmalas īpašā režīma zonā, ir uzstādītas informatīvās zīmes, kas jau preventīvi norāda jeb brīdina katru transportlīdzekļa vadītāju par īpašā režīma zonu un to, ka iebraukšana tajā ir atļauta tikai ar caurlaidēm, veicot nodevas samaksu. Informācija par iebraukšanu Jūrmalas īpašajā zonā ir pieejama arī pašvaldības mājas lapā www.jurmala.lv.

Līdz ar to Transportlīdzekļa vadītājam, iebraucot šajā zonā, preventīvi ir zināms, ka, pārkāpjot šo kārtību, iestāsies negatīvas juridiskas sekas – administratīvā atbildība un soda piemērošana.

Konkrētajās lietās soda piemērošana nav pretrunā ar samērīguma principu, jo starp personas (indivīda), kurš iebrauc Jūrmalā, noteiktajiem ierobežojumiem un ar pašvaldības saistošajos noteikumos noteikto prasību – veikt nodevas samaksu, pastāv samērojams regulējums, proti, no vienas puses, iebraucot Jūrmalā ir izvietotas informatīvas (brīdinošas) zīmes par noteiktā ierobežojuma esību, no otras puses personai/indivīdam ir saglabāta nokļūšanas Jūrmalā izvēles iespēja. Šo proporcionalitāti un samērīgumu nosaka arī tas apstāklis, ka Jūrmalā pašvaldības autostāvvietas izmantojamas bezmaksas.

Lietās nav konstatējami īpaši (izņēmuma), no personas gribas neatkarīgi apstākļi, kas būtu lieguši Sūdzības iesniedzējam izpildīt normatīvo aktu prasības.

Līdz ar to secināms, ka Sūdzības iesniedzējs ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta prasību neievērošanu un administratīvais sods ir piemērots pamatots.

Attiecībā par sūdzībā izteikto lūgumu pieprasīt izprasīt informāciju no Jūrmalas pilsētas iebraukšanas nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas par skaidras naudas un/vai citiem norēķinu veidiem veikto samaksu par Transportlīdzekļa iebraukšanu Jūrmalā 2019. gada jūlijā, norādot, ka, iebraucot Jūrmalā caur Priedaines un/vai Vaivaru iebraukšanas punktiem, tikusi veikta nodevas samaksa, jo tur ir uzstādīti apmaksas aparāti, norādāms, ka Iestāde Lēmumā ir pamatoti noraidījusi šo lūgumu, un arī tiesvedības procesā šiem apstākļiem nav noteicošas vai izšķirošas nozīmes konkrētas lietas izspriešanā, jo lietā nav strīds par tām iebraukšanas Jūrmalā ar Transportlīdzekli reizēm, kad nodevas samaksa ir tikusi veikta.

Minētie apstākļi tieši neietekmē soda noteikšanas un piemērošanas kritērijus konkrētajā lietā, jo attiecībā par konkrēto pārkāpumu, kas fiksēts 2019. gada 18. jūlijā, nav konstatējami kādi īpaši (izņēmuma) apstākļi, kas būtu lieguši Sūdzības iesniedzējam izpildīt Saistošo noteikumu Nr.1 5. punkta prasības. Turklāt apstāklis, ka Sūdzības iesniedzējs iepriekš ar Transportlīdzekli ir bijis iebraucis Jūrmalas īpašā režīma zonā, veicot nodevas apmaksu, norāda, ka viņam bija zināma Saistošo noteikumu Nr. 1 5.punktā noteiktā kārtība par caurlaides iegādi un nodevas samaksas veikšanu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma Pārejas noteikumu 2. un 3. punktu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1. punktu, 289.[6] , 289.[13] pantu, tiesa

nosprieda

Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka p.i. 2019. gada 14. novembra lēmumu Nr. /numurs/ atstāt negrozītu, bet /pers. A/ aizstāvja sūdzību noraidīt.

Spriedums pieejams 2021. gada 6. aprīlī.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese S.Groza